

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 96/13, 89/16 i 5/22) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2020. GODINU HRVATSKE STRANKE PRAVA **Dr. ANTE STARČEVIĆ** BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 03-07-6-794/21
Sarajevo, 31.05.2022. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	4
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	6
5.1. NALAZI.....	6
5.2. PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske stranke prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 11. stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornjih napomena, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske stranke prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	14.850,00	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	14.850,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	14.850,00	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 12.611,47 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv stranke: HSP Dr. Ante Starčević BiH.

Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je registrovana kod Općinskog suda u Širokom Brijegu, rješenjem broj: 064-0-Reg-09-001138 od 21.12.2009. godine.

Sjedište političke stranke je u Širokom Brijegu, Trg Ante Starčevića bb.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Milijan Nakić, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2020. godinu je Stjepan Hrkać.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine nema niže nivoe organizovanja.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske stranke prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskog izvještaja Hrvatske stranke prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

Obim revizije je bio ograničen iz razloga što politička stranka nije dostavila bruto bilans i glavnu knjigu za period od 01.01.2020. do 31.12.2020. godine i kopiju blagajničkih dnevnika za period od 01.01.2020. do 31.12.2020. godine.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled i kontrolu finansijskih izvještaja Hrvatske stranke prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine u periodu od 2010. do 2019. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu, izdat je Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da svake godine donosi precizan i jasan program utroška sredstava, da isti dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine nakon njegovog donošenja, te da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje političke stranke koristi u skladu sa programom. Stranci je, takođe, preporučeno da vodi evidencije o prihodima i rashodima, odnosno da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, da uspostavi upravljanje gotovinom putem blagajne i uvede obavezu vođenja blagajničkih izvještaja na dnevnom nivou uz obavezne priloge, da poslovanje blagajne uredi tako da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine uz prethodno definisanje visine blagajničkog maksimuma, da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i da u finansijskom izvještaju iskaže koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa strankom ili su pod njenom kontrolom.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije ispoštovala date preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine iskazala je ukupne troškove u iznosu od 12.611,47 KM.

Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da stranka nije Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila program utroška sredstava za 2020. godinu, a koji je bila dužna dostaviti najkasnije uz godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu, tj. do 31.03.2020. godine.

Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je finansijska sredstva stranke utrošila bez donesenog programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 5. stav (4), člana 11. stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine nije vodila poslovne knjige i podnijela finansijske izvještaje u skladu sa računovodstvenim propisima, nije podnijela godišnji finansijski izvještaj u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 96/13 i 89/16)-u daljem tekstu: Pravilnik i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u Bilansu stanja na dan 31.12.2020. godine iskazala da je na dan 31.12.2020. godine imala novac u iznosu od 2.233,00 KM. Uvidom u izvode sa transakcijskih računa utvrđeno da je stranka na transakcijskim računima na dan 31.12.2020. godine imala sredstva u iznosu od 2.259,93 KM, što ukazuje da podaci u Bilansu stanja ne odgovaraju stvarnom stanju.

(2) Kontrolom prometa izvoda sa transakcijskog računa broj: 3382202257007117 kod UniCredit bank d.d., utvrđeno je da je fizičko lice Milijan Nakić izvršio uplatu sredstava u ukupnom iznosu od 310,00 KM.

Stranka prilog fizičkog lica u iznosu od 310,00 KM nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 13. i 14. Pravilnika.

(3) U obrascu 2.1 (blagajna) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu stranka je iskazala da na dan 01.01.2020. godine nije imala sredstava, da je ukupan promet ulaza iznosio 9.145,00 KM, ukupan promet izlaza 9.145,00 KM, te stanje na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 0,00 KM.

(4) Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u obrascu 2.1 (blagajna) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu stranka iskazala da na dan 01.01.2020. godine nije imala sredstava, da je ukupan promet ulaza iznosio 9.145,00 KM, ukupan promet izlaza 9.145,00 KM, te stanje na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 0,00 KM.

¹ U skladu sa odredbom člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

Prema podacima iz primitaka i izdataka, koji su dostavljeni nakon izdavanja Preliminarnog izvještaja o pregledu, ukupan promet ulaza iznosio je 8.480,00 KM, a ukupan promet izlaza 8.780,00 KM. Stranka uz primitke i izdatke nije dostavila blagajničke dnevnike, račune za usluge i robe², niti dokaze o podizanju novca sa transakcijskog računa stranke za potrebe blagajne. Takođe, napominjemo da je stranka na primicima navela da je primila sredstva iz budžeta.

Imajući u vidu da stranka nije dostavila poslovne knjige i da podaci o isplaćenim sredstvima ne odgovaraju podacima koje stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, kao i da stranka nije dostavila kopiju dokumentacije na osnovu koje su vršene isplate, nije moguće utvrditi koliko je iznosio promet putem blagajne, te da li je stranka na dan 31.12.2020. godine imala sredstva u blagajni.

- (5) Kontrolom prometa izvoda sa transakcijskog računa broj: 3382202257007117 kod UniCredit bank d.d., utvrđeno je da je fizičko lice Milijan Nakić izvršio uplatu sredstava u ukupnom iznosu od 310,00 KM.

Stranka prilog fizičkog lica u iznosu od 310,00 KM nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 13. i 14. Pravilnika.

- (6) Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala manje troškove u odnosu na ostvarene, čime je prekršila odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

Uvidom u Ugovor o najmu zaključen sa fizičkim licem Verica Grbešić, utvrđeno je da je Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine koristila prostorije fizičkog lica uz obavezu da plati zakupninu u iznosu od 600,00 KM mjesečno, odnosno 7.200,00 KM godišnje.

Stranka je u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija u ukupnom iznosu od 5.845,00 KM, što je za 1.355,00 KM manje u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa. Isto tako, a nakon uvida u izdatnice iz blagajne, utvrđeno je da su na ime zakupnine isplaćena sredstva u iznosu od 6.450,00 KM.

Pored navedenog, utvrđeno je da podaci o rashodima koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iskazanim u Bilansu uspjeha za period od 01.01.2020. do 31.12.2020. godine. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne rashode u iznosu od 12.611,47 KM, dok je u Bilansu uspjeha iskazala ukupne rashode u iznosu od 12.617,00 KM.

- (7) Centralna izborna komisija BiH je aktom, broj: 03-07-6-794-4/21 od 07.02.2021. godine od stranke zatražila da dostavi sljedeću dokumentaciju: bruto bilans i glavnu knjigu političke stranke za period od 01.01.2020. do 31.12.2020. godine, te aktom broj: 03-07-6-794-5/21 kopiju blagajničkih dnevnika za period od 01.01.2020. do 31.12.2020. godine.

Stranka je dana 07.03.2022. godine dostavila samo kopiju izdataka i primitaka iz blagajne, bez blagajničkih dnevnika i dokumentacije o isplatama.

S obzirom da stranka nije dostavila traženu finansijsku dokumentaciju, prekršila je odredbe člana 12. stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

² Zakup, knjigovodstvene usluge i sl.

- (8) Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u skladu sa odredbom člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka³ imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi koristi ostvarene od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koje je povezano sa političkom strankom, jer je stranka članica ovog udruženja⁴.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁵ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u svrhu izborne kampanje za Lokalne izbore 2020. godine mogla da potroši sredstva u iznosu od 117.457,15 KM, a u svrhu izborne kampanje za Lokalne izbore u Mostaru 2020. godine mogla je da potroši sredstva u iznosu od 30.259,20 KM.

Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu iskazala troškove kampanje u iznosu od 1.600,00 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj stranci prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da svake godine donosi program utroška sredstava i da isti dostavlja Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine nakon njegovog donošenja,*
- *da vodi evidencije o priložima,*
- *da vodi poslovne knjige i podnosi finansijske izvještaje u skladu sa računovodstvenim propisima,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka,*
- *da dostavlja dodatnu dokumentaciju koju zatraži Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine i*
- *da u finansijskom izvještaju iskaže koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa strankom ili su pod njenom kontrolom.*

KOMENTAR

Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu primila dana 08.03.2022. godine, te se u

³ Politička stranka obavezna je u svom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkim strankama ili su pod njenom kontrolom.

⁴ Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine kao udruženje promovise političke stranke i njene članove, učestvuje u provođenju izborne kampanje i kreira programe koji su bitni samo političkim strankama, članicama ovog udruženja.

⁵ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

ostavljenom roku nije očitovala na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu.

Međutim, dana 07.03.2022. godine, Hrvatska stranka prava Dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila kopiju blagajničkih izdataka i primitaka. Služba za reviziju je izvršila pregled dostavljene dokumentacije, te je utvrđene prekršaje u formi nalaza ugradila u Konačni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Pomoćnik revizora

Anela Burdžović Kapić

Šef Službe za reviziju

Mr sc. Hasida Gušić